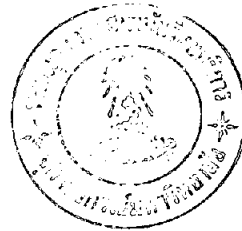

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นต้นมา ทั้งผู้สร้างหลักสูตร ผู้ใช้หลักสูตรและผู้สนใจต่างวิพากษ์วิจารณ์กันหลายประการ มีอาทิ หลักสูตรดังกล่าวดีจริงหรือไม่ จะสัมฤทธิ์ผลเพียงใด เด็กที่เรียนตามหลักสูตรปัจจุบันกับหลักสูตรฉบับพุทธศักราช 2503 จะมีคุณภาพแตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด อีกประการหนึ่ง โดยปรกติหลักสูตรที่ใช้อยู่จะต้องได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ การที่จะทราบว่าเมื่อใช้หลักสูตรแล้ว ผลสัมฤทธิ์ที่มีนั้นได้ผลตามจุดหมาย หลักการ โครงสร้างและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรเพียงใด มีข้อดีข้อบกพร่องอย่างไร และการพัฒนาหลักสูตรจะกระทำได้อีกเมื่อมีการประเมินหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ 2522 : 28) ดังนั้นจึงมีผู้ศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ตั้งแต่การทดลองใช้ การให้จริง ซึ่งได้ข้อค้นพบหลายประการ เช่น จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมของเด็กเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (กรมวิชาการ 2522 ก : ๑-10) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับทดลอง) มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกือบทุกวิชาสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 อย่างเชื่อถือได้ทางสถิติ (กรมวิชาการ 2524 ก : ๗) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีความกล้าแสดงออกเมื่อมีหน้าที่หรือได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในการอภิปรายให้ความคิดเห็นหรือตอบคำถาม ได้มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่ม ระวังความสนใจและตั้งใจในการเรียนของเด็กส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี (กรมวิชาการ 2524 ข : (2)-(3)) ส่วนพฤติกรรมของครูพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่ใช้หลักสูตรปัจจุบันและหลักสูตรฉบับพุทธศักราช 2503 มีลักษณะเช่นเดียวกัน (กรมวิชาการ 2524 ก : ข) กล่าวคือ ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรม

การสอนตามความคาดหวังของหลักสูตรฉบับปัจจุบัน (กรมวิชาการ 2522 ก : 8-10) และ เอกวิทย์ ฌ กลาง อธิปไตยกรมวิชาการไว้เฉกเช่นเดียวกับผู้สื่อข่าวถึงการติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษาว่า "ข้อที่น่าห่วงใย อยู่ที่พฤติกรรมการสอนของครูซึ่งยังคงสอนตามเคย ไม่ได้สอนตามควร หลักสูตรใหม่แต่สอนแบบเก่า" (เอกวิทย์ ฌ กลาง 2525 : 10) และจากการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรพบว่า การบริหาร การบริการ ตลอดจนการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (กรมวิชาการ 2524 ข : 2)

กล่าวโดยสรุป! หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ประสบผลสำเร็จพอควรในบางเรื่อง แต่ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปใช้หลายประการ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรดังกล่าว กรมวิชาการซึ่งมีหน้าที่และรับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาหลักสูตร จึงได้ร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนประถมศึกษา เช่น กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมการปกครอง สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นต้น ได้จัดทำโครงการต่างๆในอันที่จะส่งเสริมให้การใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพราะการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ประการหนึ่งนั้นกรมวิชาการเห็นว่า การมีโรงเรียนจำนวนหนึ่งเป็นแหล่งปฏิบัติงานใช้หลักสูตรให้ถูกต้องตามแนวทางที่ควรจะเป็น โดยที่โรงเรียนดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเป็นโรงเรียนดีเด่นที่มีความพร้อมทุกอย่าง แต่เป็นโรงเรียนที่ครูใหญ่และคณะครูของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางและอุดมการณ์ของหลักสูตรประถมศึกษา และพอใจที่จะปฏิบัติด้วยการช่วยตนเองให้มากที่สุด กรมวิชาการและหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนก็ไม่มุ่งหวังจะช่วยเหลือโรงเรียนเหล่านั้นในด้านวัสดุและงบประมาณเป็นพิเศษแต่ประการใด แต่จะเน้นความช่วยเหลือด้านวิชาการและให้กำลังใจแก่โรงเรียนในการช่วยตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นที่ยอมรับแก่โรงเรียนอื่นๆในท้องถิ่นเดียวกันให้มากที่สุด (กรมวิชาการ 2522 ข : 1) แนวความคิดและหลักการดังกล่าวคือที่มาของ"โครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา"

โครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 โครงการนี้มีเป้าหมายที่จะพัฒนาโรงเรียนในโครงการซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งในเมืองและชนบท ให้เป็นโรงเรียนซึ่งนำหลักการของหลักสูตรมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เป็นแนวทางที่ดีแก่โรงเรียนอื่นในการใช้หลักสูตร และจะเพิ่มจำนวนโรงเรียนในโครงการให้มากขึ้นทุกปีตามอัตราส่วนที่เหมาะสม โดยมุ่งหวังว่าโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรจะเป็นส่วนหนึ่งของการเผยแพร่แนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้กระจายไปทั่วประเทศได้รวดเร็วและมากที่สุด ในปีการศึกษา 2523 อันเป็นปีแรกมีโรงเรียนในโครงการทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น 414 โรงเรียน กระจายอยู่ในทุกสังกัด ทั้งกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และกรุงเทพมหานคร (กรมวิศากร 2523 : คำนำ) ปีการศึกษา 2524 คณะกรรมการประเมินผลของจังหวัดและหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนในโครงการโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแนวทางประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ยกร่างและได้รับความเห็นชอบจากกรมวิศากร แล้วจังหวัดและหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนนำไปปรับขยายให้เหมาะสม เมื่อคณะกรรมการประเมินผลของจังหวัดและหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนประเมินผลแล้วจะสรุปว่า โรงเรียนในโครงการโรงเรียนใดผ่านเกณฑ์ได้เป็น "โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร" (สมชาย นพเจริญกุล, บรรณาธิการ 2524 : ปกหลัง) ปรากฏว่าจากการประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าว ทั่วประเทศมีโรงเรียนประถมศึกษานในโครงการที่ผ่านเกณฑ์เป็นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2524 จำนวน 180 โรงเรียน เฉพาะในเขตการศึกษา 7 มีโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา รุ่นที่ 1 นี้ จำนวน 16 โรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 ก : คำนำ, 2525 ข : 1)

การที่โรงเรียนในโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินผลและได้รับการประกาศเกียรติคุณให้เป็นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรนั้น แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเหล่านี้ได้พัฒนาตนเองถึงขั้นที่มีความพร้อม ความสามารถในการใช้หลักสูตรเพียงพอและพร้อมที่จะ

เป็นแหล่งวิทยาการที่ให้แบบอย่างในการใช้หลักสูตรแก่โรงเรียนอื่นตามหลักการและจุดมุ่งหมายของโครงการ และจากการติดตามการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรนับตั้งแต่เข้าโครงการจนถึงปัจจุบัน พบว่าโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรสามารถดำเนินการซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการใช้หลักสูตรหลายประการ โดยเฉพาะในด้านการบริการทางวิชาการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแก่โรงเรียนอื่นในท้องถิ่นเดียวกัน โรงเรียนอื่นและสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น การให้ความช่วยเหลือโรงเรียนอื่นโดยจัดประชุมบุคลากรของโรงเรียนที่เข้าโครงการ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ทำให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเข้าใจและสามารถปรับปรุงเพื่อการเป็นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรในอนาคตต่อไป (สวัสดี สุวรรณอักษร 2524 : 5) การเป็นวิทยากรให้ความรู้ การบริการสื่อการเรียนการสอน การเป็นแหล่งศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรมโรงเรียนที่ - โรงเรียนน้อง การเป็นที่เลี้ยงในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การสาธิตการสอน การจัดประชุมเกี่ยวกับการวิจัยผลและประเมินผล เป็นต้น (กรมวิชาการ 2525 : 24-37) อย่างไรก็ตามยังมีโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรบางโรงเรียนประสบปัญหาและอุปสรรคเช่น การที่โรงเรียนอื่นไม่ยอมรับ ไม่สนใจ ไม่มาศึกษาดูงาน ผู้บริหาร - โรงเรียนและครูของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรเองไม่ร่วมมือกันเท่าที่ควรเพราะเห็นว่าการเป็นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรต้องปฏิบัติงานมาก เพิ่มภาระและสิ้นเปลือง การนิเทศจากศึกษานิเทศก์มีน้อย ผู้บริหารระดับอำเภอและระดับจังหวัดไม่สนใจเท่าที่ควร เป็นต้น (กรมวิชาการ 2525 : 25-37)

อย่างไรก็ตามโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรส่วนหนึ่งก็ดำเนินงานด้านการบริการทางวิชาการที่ก่อประโยชน์แก่การเผยแพร่ สนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยส่วนรวมเป็นอย่างมากดังกล่าวแล้ว ส่วนโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรที่มีอุปสรรคและปัญหาบางประการอยู่ จำเป็นที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรเอง โรงเรียนอื่น กลุ่มโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนและกรมวิชาการจะต้องร่วมมือกันแก้ปัญหา ร่วมกันพิจารณาและร่วมกันใช้ประโยชน์ซึ่งจะได้รับจากโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง ก็จะทำให้การจัดตั้งโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามหลักการและจุดมุ่งหมายที่โครงการตั้งไว้

อนึ่งการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 นั้นยังมีได้มีการติดตามผลว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรเหล่านี้ได้ดำเนินงานในด้านการบริการทางวิชาการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นไปตามหลักการ และจุดมุ่งหมายของโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องศึกษาว่าโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษาได้ดำเนินงานด้านการบริการทางวิชาการอย่างไรบ้าง ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการสำรวจการปฏิบัติจริงของการบริการและศึกษาความคาดหวังของบุคลากรโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มว่ามีความคาดหวังเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรอย่างไร ผลของการศึกษาดังนี้จะทำให้ทราบว่าโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรได้ให้บริการทางวิชาการแก่โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนอื่นและสถาบันการศึกษาต่างๆหรือไม่ เรื่องใด เพียงใด รวมทั้งทำให้ทราบว่า บุคลากรโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มมีความคาดหวังเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการหรือไม่ อย่างไร ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดังนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับเสนอแนะให้โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงและดำเนินงานด้านการบริการทางวิชาการให้เป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายของโครงการมากขึ้น และจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณา ปรับปรุงโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป อันจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของบุคลากรโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7

สมมติฐานของการวิจัย

บุคลากร โรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรมและบุคลากร โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม มีความคาดหวังเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรมระดับ ประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษารั้งนี้มุ่งศึกษาการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรมระดับประถมศึกษา รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2524 ในเขตการศึกษา 7 เท่านั้น
2. การบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรมในการศึกษารั้งปีศึกษาใน 2 ลักษณะคือ
  - 2.1 สสำรวจการบริการทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม
  - 2.2 ศึกษาความคาดหวังของบุคลากร โรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรมและบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม
3. การศึกษารั้งนี้แบ่งการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม ออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการจัดกิจจยและสภาพต่างๆในโรงเรียน และด้านการสอนของครู

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรมตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 แล้วสามารถพัฒนาตนเองจนสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต้นสังกัดและกรมวิชาการ ได้เป็น "โรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2524" ในเขตการศึกษา 7 ทั้งหมดจำนวน 16 โรงเรียน และในการวิจัยนี้เรียกอย่างหนึ่งว่า โรงเรียนผู้นำในกลุ่ม

โรงเรียนผู้นำนอกกลุ่ม หมายถึง โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรที่นอกเหนือจาก
โรงเรียนผู้นำในกลุ่ม

โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียน
เรียน(ตามระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนของหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียน) เคียงกันกับโรงเรียน
โรงเรียนผู้นำในกลุ่ม ทั้งหมดจำนวน 102 โรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษานอกกลุ่ม หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่นอกเหนือจาก
โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม

ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนผู้นำการใช้
หลักสูตรและโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม

ครู หมายถึง ครูประจำการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและโรงเรียน
ประถมศึกษาในกลุ่ม

บุคลากร หมายถึงผู้บริหารและครู

การบริการทางวิชาการ หมายถึงกิจกรรมที่โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรจัดขึ้น
เพื่อช่วยเหลือค้ำกรายการใช้หลักสูตรแก่โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษา
นอกกลุ่มและสถานศึกษาต่างๆใน 3 ด้านคือ

การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึงการบริการเกี่ยวกับการจัดหา จัด
ทำหรือปรับปรุงเอกสารประกอบหลักสูตร ใ้แก่ แผนการสอน คู่มือครู กำหนดการสอน
และตารางสอน

การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆในโรงเรียน หมายถึงการบริการเกี่ยวกับการ
เตรียม การพัฒนาด้านวิชาการระหว่างการใช้หลักสูตรให้แก่ครูและหรือผู้บริหาร อาจารย์
สถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์

การสอนของครู หมายถึงการบริการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน
สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การสอนซ่อมเสริม และการปรับปรุงการ
เรียนการสอน

การบริการที่ปฏิบัติจริง หมายถึงการบริการทางวิชาการที่โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรได้จัดกระทำขึ้นจริงในปีการศึกษาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน

การบริการตามความคาดหวัง หมายถึงการบริการที่บุคลากรโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มต้องการให้โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรจัดกระทำ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุง ส่งเสริมให้โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรได้บริการทางวิชาการแก่โรงเรียนอื่นให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางสำหรับเสนอแนะโรงเรียนอื่น หน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนกรมวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์จากโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร และการพิจารณาปรับปรุงโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ตลอดจนการแสวงหาแนวทางและวิธีการที่จะทำให้การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 บรรลุเป้าหมายตามจุดหมาย หลักการ โครงสร้างและเกณฑ์การใช้หลักสูตรมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาจากเอกสารและเก็บข้อมูลจากงานสนามแล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ รายละเอียดของการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคลากรโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 จำนวน 16 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 401 คน และบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม จำนวน 102 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,267 คน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร

2.1 ผู้บริหาร ใช้ทั้งหมด จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรมจำนวน 16 คน และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มจำนวน 102 คน รวมเป็นผู้บริหารทั้งสิ้น 118 คน

2.2 ครู ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างพิจารณาตามเกณฑ์ของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็น ครูโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม จำนวน 229 คน และครูโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม จำนวน 263 คน รวมเป็นครูทั้งสิ้น 492 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 610 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถาม 4 ชุดคือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม มี 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบและโรงเรียน เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ตอนที่ 2 การให้บริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ตอนที่ 3 ความคาดหวังเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตอนที่ 4 ความคิดเห็นทั่วไป เป็นแบบสำรวจรายการและแบบปลายเปิด (open-ended)

ชุดที่ 2 สำหรับครูโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม มี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ตอนที่ 2 ความคาดหวังเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้นวัตกรรม ตอนที่ 3 ความคิดเห็นทั่วไป

ชุดที่ 3 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม มี 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบและโรงเรียน ตอนที่ 2 การได้รับบริการทางวิชาการจาก

โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ตอนที่ 3 ความคาดหวังเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ตอนที่ 4 ความคิดเห็นทั่วไป

ชุดที่ 4 สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม มี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ตอนที่ 2 ความคาดหวังเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ตอนที่ 3 ความคิดเห็นทั่วไป

3.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามด้วยการศึกษาเอกสาร งานวิจัย บทความ การสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหาร ครูโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่ม ศึกษาชั้นนำ (pilot study) โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปลายเปิดแล้วนำไปให้บุคลากรโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร และบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นประมวลการศึกษาค้นคว้าและการศึกษาชั้นนำ สร้างเป็นแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแนะนำแก้ไข นำแบบสอบถามไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแล้วนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำด้วยการติดต่อผ่านบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จากนั้นผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษาโดยตรง จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จากตัวแทนของผู้วิจัยเป็นส่วนใหญ่และบางส่วนใช้บริการไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ วิเคราะห์และนำเสนอด้วยวิธีการต่อไปนี้

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบและโรงเรียน วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยคำร้อยละ

5.2 การให้บริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร และการได้รับบริการทางวิชาการจากโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยคำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 ความคาดหวังของบุคลากรโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และทดสอบความแตกต่างของความคาดหวังด้วยการทดสอบค่าไคแอสควร์ (Chi-square test)

5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างในการใช้หลักสูตรของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นด้วยการทดสอบค่าไคแอสควร์ ส่วนความคิดเห็นอื่นๆ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยค่าความถี่

การเสนอผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย จะเสนอเป็นลำดับบท ดังนี้

- บทที่ 1 บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย